

KCDE - Mëso Online
Kosova Center for Distance Education

Januara
2022

e-learning
laws

#digital

#regulations
#policies

(NEDOSTATAK) **POLITIKA** **KOJA** **REGULIŠE** **ONLAJN** **OBRAZOVANJE** **NA KOSOVU**

ICEDA

Increasing Civic Engagement
in the Digital Agenda

The project is co-funded by
the European Union

Foundation for Internet and Society

OPEN DATA KOSOVO

e-Governance Academy

PARTNERS
SERBIA

NGO 35 MM

The "Increasing Civic Engagement in the Digital Agenda – ICEDA" project is implemented by Metamorphosis Foundation (North Macedonia), Open Data Kosovo (Kosovo), e-Governance Academy (Estonia), Partners for Democratic Change Serbia (Serbia), NGO 35 MM (Montenegro) and Lëvizja MJAFT! (Albania).

Ovaj dokument je nastao u okviru projekta "Povećanje građanskog angažmana u digitalnoj agendi" uz finansijsku pomoć Evropske unije. Sadržaj ovog dokumenta je isključiva odgovornost Kosova Center for Distance Education - Meso Online (KCDE) i ni pod kojim okolnostima se ne može smatrati da odražava stav Evropske unije.

Autoru Detalji

Antigona Uka
Izvršni Direktor, KCDE
antigona.uka@mesoonline-ks.org

Urednik Detalji

Aaron Spitler
Istraživač, KCDE
aaron.spitler@kcde-ks.org

Original je napisan na engleskom u okviru projekta:
"Zalaganje za digitalnu integraciju u obrazovnom sistemu: Jačanje obrazovanja na daljinu na Kosovu"

Realizovao: **KCDE - Mëso Online**
Kosova Center for Distance Education

Kosova Center for Distance Education - Mëso Online
www.mesoonline-ks.org

Sažetak Politike

Iako je u poslednje vreme dominirao naslovima, pokušaji da se obezbedi strategija za „e-učenje“ na Kosovu su aktivni više od jedne decenije. Međutim, Ministarstvo obrazovanja, nauke, tehnologije i inovacija (MONTI) nastojalo je da ažurira ove napore kao odgovor na pandemiju. Dve godine nakon ovog vanrednog stanja, mere koje su reklamirane kao neophodne nisu uspele osigurati da ovaj način nastave bude dostupan svim učenicima.

Još u nacrtu Strategije e-učenja 2010-2015, fokus je bio na izgradnji infrastrukture, kao i na identifikaciji predmeta/razreda koji bi mogli imati koristi od e-učenja. Zainteresovane strane su prepoznale činjenicu da bi nacionalna strategija popločala put za pokretanje sektora e-učenja; iako je nedostajalo, njihovo priznanje važnosti strategije „e-učenja“ je bio znak napretka. Predstavnici i profesionalci iz radnog tima istakli su da treba razviti pravni okvir koji će garantovati integraciju e-učenja na različitim nivoima obrazovanja.

Strategija e-učenja 2010-2015 (nacrt) predviđa “kvalitativno i konkurentno obrazovanje, za društvo zasnovano na znanju, sa održivim i sveobuhvatnim sistemom e-učenja, koji bi (će) omogućio socio-ekonomski razvoj i povećao mogućnosti doživotnog učenja”.

Stvaranje ovog okvira bilo bi ključno za proširenje dostupnosti „e-učenja“, kao i za ohrabrvanje nastavnika širom zemlje da traže obuku za e-učenje. Štaviše, različite studije su pokazale da za učenike koji imaju pristup tehnologiji, digitalno učenje može biti efikasnije od običnog učenja, omogućavajući im da „uče sopstvenim tempom čitanja, ponovog čitanja ili provodeći vreme sa konceptima koje sami izaberu“. Iz perspektive kreiranja politike, očigledno je da je osiguravanje digitalne inkluzije jednako važno kao i izgradnja praktičnih veština kada je u pitanju proširenje mogućnosti „e-učenja“. Uopšteno govoreći, na Kosovu nedostaju politike za e-učenje kao i programi za „e-učenje“ ili digitalni pristup. Jedini dokumenti o politici su priručnici/smernice koje je MONTI odobrio za upotrebu u školama koje su bile prisiljene da se prilagode pandemiji.

Gledajući naš sadašnji kontekst, naša novoformirana radna grupa je u poziciji da utiče na promenu politike. Međutim:

- 1. Imamo li kapaciteta da učinimo da ove reforme postanu stvarnost?**
- 2. Imamo li odgovarajuće dobavljače koji mogu preuzeti zahteve za online upis?**
- 3. Ono što je najvažnije, da li su nastavnici razredne nastave i školski administratori spremni da prihvate ove obrazovne tehnologije?**

Jedan od načina na koji možemo odgovoriti na ova pitanja je da počnemo da upoznajemo nastavnike sa učenjem putem interneta. Ako ih možemo naviknuti da vide da mogu učiti online, onda to nije veliki korak za njih da misle da učenici mogu učiti online. Nastavnici, a ne učenici ili roditelji, su ti koji veruju da je jedini način da se uči u klasičnim učionicama, ali ako to promenimo za njih lično, možda možemo napredovati. Jednom kada dobijemo kadrove koji su spremni da istraže mogućnosti koje se nude putem „e-učenje“, to otvara vrata za institucionalizaciju ovog oblika nastave.

Gledajući u „post-COVID“ budućnost, e-učenje na Kosovu zahteva značajna ulaganja u pravnu i tehnološku infrastrukturu. Štaviše, to takođe poziva na stvaranje digitalnog sadržaja i renoviranje nastavnih planova i programa kako bi se koristile obrazovne tehnologije. Konačno, sve počiva na osiguravanju podrške zajednice. Kosovski centar za obrazovanje na daljinu (KCDE), povezivao se sa kreatorima politike kako bi razradio politiku „e-učenja“, deleći sa njima stručnost kako bi osigurao da ponuđena rešenja zadovoljavaju potrebe svih učenika. KCDE je u procesu osnivanja komisije za e-učenje, koja će identifikovati korake koje trebamo preduzeti kako bi se sektor pokrenuo. Nadalje, Komisija za e-učenje služiće kao mehanizam za nadzor i praćenje implementacije Državne strategije digitalizacije obrazovanja.

Iako je pandemija izazvala interesovanje za ovu temu, kreatori politike trebaju iskoristiti ovu priliku da se angažuju sa zainteresovanim stranama u obrazovnom sektoru. U slučaju izrađenih i odobrenih politika i upravljačkih dokumenata u vezi sa e-učenjem: školski administratori, nastavnici, savetnici, mentori, roditelji i učenici na Kosovu trebaju dobiti predstavljanje i tačne informacije o promenama u obrazovnoj politici koje dozvoljavaju kosovskim učenicima da pohađaju onlajn kurseve.

The project is co-funded by
the European Union

The "Increasing Civic Engagement in the Digital Agenda – ICEDA" project is implemented by Metamorphosis Foundation (North Macedonia), Open Data Kosovo (Kosovo), e-Governance Academy (Estonia), Partners for Democratic Change Serbia (Serbia), NGO 35 MM (Montenegro) and Lëvizja MJAFT (Albania).